Topluluk Önünde Konu?maya Yönelik Öz-Aç?klamalar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Topluluk Önünde Konu?maya Yönelik Öz-Aç?klamalar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31681

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Topluluk Önünde Konu?maya Yönelik Öz-Aç?klamalar Ölçe?i (TOAÖ), bireylerin topluluk önünde konu?ma durumlar?na ili?kin sahip olduklar? bili?sel de?erlendirmeleri ve içsel diyaloglar?, yani öz-aç?klamalar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? olan bir psikometrik arac?n Türkçe'ye uyarlanm?? formudur. Bu ölçek, özellikle konu?ma kayg?s? veya performans anksiyetesi ba?lam?nda, bireyin kendisiyle ilgili olumlu ve olumsuz dü?üncelerini belirlemeyi hedefler. Ölçe?in Türkçe Formu'nun psikometrik özelliklerinin incelendi?i uyarlama çal??mas?, Çal?k ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda bir kongrede sunulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Topluluk Önünde Konu?ma, Öz-Aç?klamalar, Konu?ma Kayg?s?, Bili?sel De?erlendirme, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Merve Çal?k, Ay?e Ak?n, Serap Özkaya, H. ?eyma Demirbacak.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, topluluk önünde konu?ma gibi yüksek stresli sosyal performans durumlar?nda ortaya ç?kan ve kayg?ya arac?l?k eden spesifik bili?sel süreçleri (öz-aç?klamalar?) Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, klinik uygulamalarda ve ara?t?rmalarda, özellikle Bili?sel Davran??ç? Terapi (BDT) yakla??mlar?nda, bireylerin hatal? veya i?levsiz öz-aç?klamalar?n? hedeflemek için kritik bir öneme sahiptir.

Ölçe?in uyarlanmas?, Türkiye'deki ara?t?rmac?lara ve ruh sa?l??? uzmanlar?na, konu?ma kayg?s?yla ili?kili bili?sel çarp?tmalar? nicel olarak ölçebilecekleri standart bir araç sunmaktad?r. Bu sayede, müdahale programlar?n?n etkinli?i daha kesin bir ?ekilde izlenebilir ve kültürel ba?lamda öz-aç?klamalar?n yap?s? daha iyi anla??labilir.

Yap?

Topluluk Önünde Konu?maya Yönelik Öz-Aç?klamalar Ölçe?i, bireyin bir konu?ma etkinli?inden önce, konu?ma s?ras?nda ve sonras?nda zihninde olu?an otomatik dü?ünceleri veya öz-aç?klamalar? ölçer. Bu yap? genellikle iki ana boyutta incelenir: Olumlu Öz-Aç?klamalar (bireyin yeterlili?ine ve ba?ar?s?na dair destekleyici dü?ünceler) ve Olumsuz Öz-Aç?klamalar (ba?ar?s?zl?k, yarg?lanma veya yetersizlik korkusuna dair ele?tirel dü?ünceler).

Psikolojik literatürde, bu bili?sel yap?, duygusal tepkilerin ve davran??sal sonuçlar?n temel

ARABPSYCHOLOGY.COM

belirleyicilerinden biri olarak kabul edilir. Ölçek, bu içsel diyaloglar?n s?kl???n? veya yo?unlu?unu belirleyerek, topluluk önünde konu?ma performans?n? etkileyen temel bili?sel mekanizmalar? ortaya ç?karmay? amaçlamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik çal??mas?, Çal?k ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda sunulan bildiri kapsam?nda ele al?nm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?y? koruyup korumad???n? belirlemek için yap? geçerli?i (faktör analizi) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r. Ancak, bu akademik kaynaktan sa?lanan özet bilgide spesifik geçerlik katsay?lar? (örne?in, faktör yükleri veya uyum indeksleri) detayland?r?lmam??t?r.

Genellikle bu tür uyarlama çal??malar?nda, ölçüt ba??ml? geçerli?i sa?lamak amac?yla TOAÖ puanlar?n?n, bilinen konu?ma kayg?s? veya sosyal anksiyete ölçekleriyle korelasyonu incelenir. Ölçe?in, ölçmek istedi?i yap?y? kültürel olarak uygun bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak için dilsel ve kültürel adaptasyon süreçleri titizlikle yürütülmü?tür.

Güvenirlik

Topluluk Önünde Konu?maya Yönelik Öz-Aç?klamalar Ölçe?i'nin Türkçe formunun güvenirlik analizleri de 2018'deki bildiri sunumunda detayland?r?lm??t?r. Güvenirli?in temel olarak iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) yöntemleriyle incelendi?i tahmin edilmektedir. ?ç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Sunulan kaynakta say?sal güvenirlik bilgisi mevcut olmamakla birlikte, uyarlama çal??mas?n?n, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilecek yeterli düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu gösterdi?i varsay?lmaktad?r. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i gibi di?er yöntemlerin de ölçe?in zaman içinde kararl?l???n? de?erlendirmek için kullan?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n temel bile?enlerinden biri olan faktör analizi, ölçe?in Türkçe formunun orijinal ölçekteki faktör yap?s?n? (genellikle pozitif ve negatif öz-aç?klamalar) koruyup korumad???n? test etmeyi amaçlam??t?r. Bu süreç, genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile ba?lay?p, daha sonra Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile mevcut yap?n?n Türk örnekleminde teyit edilmesi ?eklinde ilerler.

Çal?k ve arkada?lar?n?n çal??mas?, faktör analizleri sonucunda, ölçe?in Türkçe formunun geçerli bir yap? sergiledi?ini ve öz-aç?klamalar yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermi?tir. Bu analizler, ölçe?in puanlamas? ve alt boyutlar?n?n yorumlanmas? için temel olu?turur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?e ba?l? olarak Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak derecelendirme (puanlama) bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yüksekö?retim ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu (uygulama ba?lam?na göre de?i?ir, ancak psikometrik çal??ma genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?r).

Age Group: Genç yeti?kinlik ve yeti?kinlik.

Population Details: Uyarlama çal??mas?n?n örneklem detaylar? (örneklem büyüklü?ü, demografik özellikler) kongre bildirisinde yer almaktad?r.

Test Methodology: Öz-bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Öz-Bildirim, Bili?sel Çarp?tmalar, Sosyal Anksiyete, Performans Kayg?s?, BDT, Geçerlik Çal??mas?, Güvenirlik Çal??mas?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Sorumlu yazar?n e-posta adresi: merve_pdr35@hotmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama Çal??mas?): 2018.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Merve Çal?k ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m ve akademik ara?t?rmalar için izin durumlar? yazarlara ba?l?d?r.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki adresten indirilebilir: topluluk-onunde-konusmaya-yonelik-oz-aciklamalar-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Çal?k, M., Ak?n, A., Özkaya, S., ve Demirbacak, H. ?. (2018, 27-30 Nisan). *Topluluk Önünde Konu?maya Yönelik Öz-Aç?klamalar Ölçe?i Türkçe Formu: Bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?*. X. Uluslararas? E?itim Ara?t?rmalar? Kongresi, Nev?ehir, Türkiye.

Kongre Kitab? Linki: eab.org.tr

Topluluk Önünde Konu?maya Yönelik Öz-Aç?klamalar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

(Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle buraya eklenememi?tir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM